

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 12 listopada 2009 r.

**Zarząd
Gminnej Spółki Wodnej
w Szypliszkach**

LBI-410-009-09/2009
P/09/122

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r.¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku skontrolowała w Gminnej Spółce Wodnej w Szypliszkach („Spółce”) stan utrzymania w latach 2007-2009 (I półrocze) melioracji wodnych szczegółowych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole podpisanym 15 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie dotacji otrzymanej z budżetu państwa i Gminy Szypliszki na utrzymanie melioracji wodnych szczegółowych, natomiast negatywnie stan utrzymania tych urządzeń.

1. Spółka prowadziła działalność statutową na obszarze 755 ha zmeliorowanych gruntów rolnych, należących do 327 członków (wg stanu na 30 czerwca 2009 r.), w tym 388 ha odwadnianych rowami o łącznej długości 97,2 km i 367 ha gruntów zdrenowanych. W ocenie NIK stan utrzymania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych („u.m.sz”) był na tych gruntach niezadowalający, odbiegający od dobrych praktyk, wskazujących na coroczną potrzebę konserwacji gruntownej 1/3 rowów melioracyjnych i bieżącej ich całość oraz przegląd wszystkich studzienek drenarskich i przepustów. Natomiast w objętym kontrolą 2,5-letnim okresie:
 - konserwacją gruntowną objęto 34 km rowów melioracyjnych, tj. 34,9% łącznej ich długości, co stanowiło tylko 66,4% planowanych w tym zakresie robót.

¹ o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”,

Niekonserwowano około 10% rowów na odcinkach wymagających ręcznego odmulania (położonych na terenie o dużym obniżeniu - w wąwozach) lub porośniętych 20-30 letnimi drzewami,

- konserwacją bieżącą objęto 47,6% rowów melioracyjnych, w tym 32,7 km w 2007 roku, 12,3 km w 2008 roku i 1,3 km w I połowie 2009 roku, chociaż Walne Zgromadzenie Delegatów, zobowiązywało członków Spółki do corocznego wykaszania i wycinki krzewów na całej długości tych rowów,
- nie dokonywano przeglądów i nie planowano oczyszczania przepustów drogowych, uznając niesłusznie, że powinny być one konserwowane przez Urząd Gminy w Szypliszkach. W wyniku interwencji rolników, w latach 2007-2008 prace konserwacyjno-remontowe wykonano na 7 innych przepustach,
- przeglądami i odmuleniem nie obejmowano 25 (9,2% z 272 znanych Spółce) studzienek drenarskich ponieważ nie były one ujęte w ewidencji Spółki,

co na 2,7 km z 9,2 km rowów melioracyjnych objętych oględzinami NIK, skutkowało przyspieszoną dekapitalizacją urządzeń, przejawiającą się wypłyleniem rowów, ich zakrzaczeniem lub zadrzewieniem (ograniczającymi przepustowość, jak i niszczącymi ich konstrukcję). Dwa km innych 2 rowów były niedrożne, co ograniczało odprowadzenie wód z obiektu Wojponie (rów melioracyjny wymagał odbudowy ze względu na wieloletnie zaniedbania w konserwacji) i powodowało zalewanie sąsiadujących łąk (rów melioracyjny „R-M” poddany w 2007 roku konserwacji gruntownej na 1/5 długości).

Do nieprawidłowości w utrzymaniu u.m.sz. przyczyniły się braki aktualnych danych o tych urządzeniach na obszarze 13 z 39 wsi, na których Spółka działała, oraz:

- niewielkie zainteresowanie statutową działalnością ze strony Zarządu Spółki. Sprawy związane z planowaniem, prowadzeniem i rozliczaniem robót konserwacyjnych pozostawiono osobie prowadzącej księgowość Spółki, która w 2007 roku nadzorowała także wykonanie tych prac,
- poziom składek członkowskich (25 zł/ha w 2007 roku i 30 zł/ha w latach 2008-2009), których pełna ściągальność zapewniałaby wykonanie co roku konserwacji gruntownej jedynie na 10 % długości rowów melioracyjnych). W okresie objętym kontrolą na rachunek Spółki wpłynęło łącznie 90.667 zł, w tym: 65.803 zł składek członkowskich, 10.716 zł dotacji Wojewody Podlaskiego, 14.000 zł dotacji z Gminy Szypliszki i 148 zł z dochodów uzyskanych z upomnień i odsetek bankowych. Wydatki zamknęły się kwotą 78.379 zł, z których 59.490 zł (75,9%) przeznaczono

na sfinansowanie prac konserwacyjnych, zaś pozostałe 14.638 zł (18,7%) na obsługę Spółki, w tym zakup materiałów biurowych, znaczków i usług bankowych.

Dotacje otrzymane od Wojewody Podlaskiego i z Gminy Szypliszki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, w całości na konserwację urządzeń melioracyjnych i pokryły 42,5% ogólnej wartości tych prac. Przy pozyskaniu i rozliczeniu dotacji przestrzegano obowiązujących procedur, przekazano wymaganą dokumentację, a informacje w niej zawarte były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Spółki.

2. W skontrolowanym okresie nie przestrzegano postanowień art. 176 ust. 5 pkt. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r.² i § 26 ust. 3 statutu Spółki (określających sposób reprezentowania Spółki), przy zawieraniu umów o pracę i o dzieło, które podpisał Pan Przewodniczący zamiast przynajmniej dwóch członków Zarządu Spółki. Z naruszeniem tych przepisów 2 stycznia 2003 r. zawarto także umowę zlecenia na nieodpłatne prowadzenie księgowości Spółki.

W pracy Spółki wystąpiły także inne przypadki naruszeń przepisów Prawa wodnego i statutu Spółki. W tym:

- nie zgłoszono do Katastru Wodnego ustanowienia 22 stycznia 2008 r. pełnomocnika Spółki, czym naruszono postanowienia art. 167 ust. 2 i Prawa wodnego. W trakcie niniejszej kontroli do Katastru zgłoszono ustanowienie 2 pełnomocników Spółki,
- Komisja Rewizyjna nie przeprowadzała kontroli prawidłowości gospodarki finansowej i ksiąg rachunkowych Spółki, czym zaniedbała obowiązki określone art. 177 ust. 1 i 2 Prawo wodne, a kontrolę stanu urządzeń melioracyjnych przeprowadziła raz (w I połowie 2009 roku) zamiast - w myśl postanowień § 28 ust. 1 statutu - 2 razy w roku,
- w latach 2008-2009 ze zwłoką od 4 do 41 dni przekazano do Starosty Powiatu Suwalskiego uchwały z dwóch Walnych Zgromadzeń Delegatów oraz uchwały Zarządu Spółki, czym naruszono postanowienia art. 179 ust.1 Prawa wodnego.

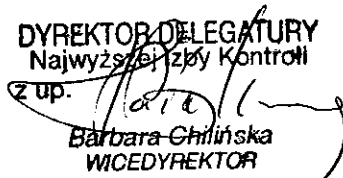
Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie wspólnie z członkami Spółki działań w kierunku poprawy stanu utrzymania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych.
2. Przestrzeganie postanowień statutu w zakresie reprezentowania Spółki.
3. Przedkładanie Staroście Suwalskiemu uchwał organów Spółki w terminach określonych art. 179 ust.1 Prawa wodnego.

² Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r., Nr 239, poz. 2019 ze zm.), dalej zwanej „Prawem wodnym”

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Zarząd Spółki, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Zarządowi Spółki prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up.
Barbara Chylińska
WICEDYREKTOR